

Interpretace

Jakub Čapek postuluje v rámci svého „poměrně přízemního stanoviska“, že „filosofická analýza se musí ověřit na fenoménech a zkušenostech, jimiž procházíme a jimž filosofie umožňuje lépe rozumět“. Nevysloveno zůstává v tomto postulátu (jak se mi to aspoň jeví) to, že ověření smí počítat pouze s fenomény a zkušenostmi, s nimiž jsme se už setkali (a které tedy našim „analýzám“ resp. obecně interpretacím předcházejí). Čapek jako by vůbec nepočítal s tím, že nás některé nové interpretace (resp. analýzy) mohou přivést ke zkušenostem a fenoménům pro nás zcela novým, které se nám mohly otevřít pouze za předpokladu oněch nových interpretací. Jinak řečeno, že můžeme mít filosofickou zkušenost, v jejímž světle se např. předfilosofická nebo mimofilosofická zkušenost (včetně zkušenosti „přirozené“ nebo zkušenosti „našeho života“) vyjeví jako řídká, nedostatečná nebo přímo vadná. A něco obdobného ovšem může platit také pro různé zkušenosti filosofické: to, co jeden filosofický přístup může odhalit jako nové fenomény a novou zkušenost s nimi, může pro jiný (zejména starší nebo opožděný) přístup zůstat nejen skryto, ale dokonce „uzamčeno“ (tj. uzamčeno právě nějakým nedostatečným nebo vadným filosofickým přístupem). Jen přehnaná dogmaticčnost může vést Čapka k tomu, že bez sebekritického uzardění prohlásí objevování a odhalování takových nových fenoménů a zkušeností za „soustavné upozorňování na to, co nikdy zakusit nemůžeme“. Nepředmětné stránky „konkrescentních“ skutečností (tj. „přirozených celků“, pravých událostí) – a tím spíše ryzí nepředmětnosti – zajisté a dokonce nutně unikají možnému zakoušení tomu, kdo je svým předsudečným přístupem předem odfiltruje a který pak chce trvat na tom, že ověřovat každou filosofickou tezi je dovoleno jen na těch fenoménech a zkušenostech, které mu po onom odfiltrování zbyly.

(Písek, 040904-3.)